

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์
กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

อัจฉรา ประจงกิจ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

600251550

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์
กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

อัจฉรา ประจงกิจ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์กับการมีส่วนร่วม
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

อัญญา ประจงกิจ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ฤดาวัลย์ ณ อยุธยา

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ฤดาวัลย์ ณ อยุธยา

22 กันยายน 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิติกรรมประกาศ

การที่ข้าพเจ้าได้รับโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือสิ่งที่มีค่ายิ่งสำหรับชีวิตของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณประชาชนตำบลสุเทพและเทศบาลตำบลสุเทพที่มอบทุนการศึกษาให้กับข้าพเจ้า จึงทำให้ข้าพเจ้ามีวันนี้ได้ ข้าพเจ้านำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปสร้างประโยชน์ให้กับตำบลสุเทพอย่างเต็มความสามารถ สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สามารถสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาจากรองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ได้ให้ความเมตตา ให้คำปรึกษาตลอดจนคำชี้แนะแนวทางในการศึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมถึง รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุรยา และรองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้ข้อมูลต่างๆ

ในส่วนของการจัดเก็บข้อมูล ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสุเทพ ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการไปจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างดี อีกทั้งกำลังใจที่ได้รับจากผู้ใกล้ชิดทุกท่าน ที่ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจและสามารถประสบผลสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้ จึงขอขอบคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจไม่มากนัก หากมีข้อบกพร่องประการใด ขอน้อมรับไว้ด้วยความเคารพ

อัจฉรา ประจงกิจ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์
กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางอัจฉรา ประจงกิจ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

247206

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังการบริหารงานพัฒนา
ท้องถิ่น,ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน, ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความ
คาดหวังต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และความสัมพันธ์
ระหว่างระดับความคาดหวังการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
เขตเทศบาล อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพและสมาชิกสภาเทศบาล
ตำบลสุเทพที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างคาดหวังสองลำดับแรก คือ ด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณธรรม
จริยธรรม หมายความว่า การเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมคู่กัน
เพื่อให้คุณธรรมจริยธรรมมากำกับดูแลพฤติกรรมผู้นำของตน บริการสาธารณะที่ประชาชน
คาดหวังจะได้รับ คือ ด้านอุตสาหกรรมและการโยธา โดยรวมระดับความคาดหวังการบริหารงาน
พัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับสูง ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อันได้แก่ การมีส่วนร่วม
ทางการเมือง การบริหารงาน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอยู่ใน
ระดับต่ำ โดยรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เพศ อายุ การศึกษา ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ การเสียภาษีท้องถิ่น จำนวนเงิน
ภาษีท้องถิ่นที่ชำระต่อปี ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น
สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า เพศ อายุ ระยะเวลาที่อาศัย มีความสัมพันธ์กับ
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนการศึกษา ระดับรายได้ การเสียภาษีท้องถิ่น จำนวนเงิน
ชำระภาษีท้องถิ่นที่ชำระต่อปี ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนความ
คาดหวังต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

Independent Study Title Relationship Between Desirable Local Development Management and Public Participation in Suthep Municipality, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province

Author Mrs. Autchara Prajongkit

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Seksin Srivatananukulkit Advisor

Associate Professor Siripong Ladavalaya Na Ayuthaya Co-advisor

Abstract

247206

This study had the objectives of studying the levels of expectation of desirable local development management, public participation and the relationship between personal factors and the level of expectation of local development management together with the relationship between the levels of expectation and public participation in Suthep Municipality, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province. The findings were as follows:

The first two desirable qualities of the Mayor of Tambon Suthep and the members of the Municipal Council that the sample group expected dealt with leadership and morality. The latter is desirable as it could affect the leader's behavior. The kinds of public service expected by the people were industry and civil work. Overall, the level of expectation for local development management was at a high level. However, the public participation in terms of political participation and management was at a moderate level. Participation in monitoring or inspection of management work was found to be at a low level. As for overall public participation it was only at a moderate level.

On the other hand, sex, age, education, income, length of residency and amount of annual local tax paid had no relationship with the level of expectation the people had toward local development management. Regarding the level of public participation, it was found that sex, age and length of residency had some relationship with the participation whereas education, income and amount of local annual tax payment had no relationship with public participation level. With regard to the expectation of local development management it had no relationship with public participation.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.5 นิยามศัพท์ทั่วไป	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิด ทฤษฎี การมีส่วนร่วมของประชาชน	6
2.2 แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง	15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่น	18
2.4 แนวคิดการจัดทำบริการสาธารณะ	24
2.5 แนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง	32
2.6 ทบทวนวรรณกรรม	33
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	39
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	40
3.1 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย	40
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	42
3.3 แหล่งข้อมูล	43
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	47
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	47
4.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่น	51
4.3 การบริการสาธารณะ	64
4.4 การมีส่วนร่วมของประชาชน	68
4.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ	74
4.6 การทดสอบสมมุติฐาน	75
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
5.1 สรุปผลการศึกษา	94
5.2 การอภิปรายผลการศึกษา	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน พัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	
ประวัติผู้เขียน	120

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างแบ่งแต่ละหมู่บ้าน	42
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	47
4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ	47
4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	48
4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	49
4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลสุเทพ	49
4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเสียบางสิ่งที่ยังต้อง	50
4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทภาษีที่ยังต้องชำระให้กับเทศบาลตำบลสุเทพ	50
4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินภาษีที่ยังต้องชำระต่อปี	51
4.9 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพ ด้านบุคลิกภาพ	52
4.10 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพ ด้านความสำเร็จ	53
4.11 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพ ด้านภาวะผู้นำ	54
4.12 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพ ด้านสังคม	55
4.13 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	56
4.14 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลสุเทพ 5 ด้าน ที่ประชาชนคาดหวัง	57
4.15 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสุเทพ ด้านบุคลิกภาพ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.16 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสุเทพ ด้านความสำเร็จ	59
4.17 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสุเทพ ด้านภาวะผู้นำ	60
4.18 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสุเทพ ด้านสังคม	61
4.19 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสุเทพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	62
4.20 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสุเทพ 5 ด้าน ที่ประชาชนคาดหวัง	63
4.21 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บริการสาธารณะที่ ประชาชนคาดหวังจากเทศบาลตำบลสุเทพ	64
4.22 ค่าเฉลี่ยรวมระดับความคาดหวังของการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์	67
4.23 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วม ทางการเมือง	68
4.24 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมใน การบริหารงาน	70
4.25 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการทำงาน	72
4.26 แสดงค่าเฉลี่ยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	73
4.27 ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่เข้าร่วมในการ บริหารงานและการตรวจสอบการทำงาน	74
4.28 ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการซื้อสิทธิขายเสียง ภายในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ	75
4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น อันพึงประสงค์	76
4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น อันพึงประสงค์	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความคาดหวังต่อการบริหาร งานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์	78
4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับความคาดหวังต่อการบริหาร งานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์	79
4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลสุเทพกับระดับความคาดหวัง ต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์	80
4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างการเสียดำเนินการกับระดับความคาดหวังต่อการบริหารงาน พัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์	81
4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินภาษีต่อปีกับระดับความคาดหวังต่อการบริหาร งานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์	81
4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	83
4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	84
4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	85
4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	86
4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลสุเทพกับระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชน	87
4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างการเสียดำเนินการกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	88
4.42 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินภาษีต่อปีกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	88
4.43 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น อันพึงประสงค์ของประชาชนตำบลสุเทพ	91
4.44 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตตำบลสุเทพ	92
4.45 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอันพึงประสงค์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ	93

ฉ

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	39